

Метою дослідження є вивчення основних підходів до розуміння сутності соціально-економічної категорії «якість життя», аналіз міжнародного досвіду вимірювання якості життя та дослідження концептуальних підходів до оцінювання якості життя в Україні.

Інформаційні джерела дослідження: науково-методична література, ресурси світової комп'ютерної мережі Internet.

Методи дослідження: абстрактно-логічний, порівняння, системного аналізу і синтезу.

Аналіз літературних джерел дає можливість зробити висновок щодо відсутності загальноприйнятого наукового визначення соціально-економічної категорії «якість життя». Узагальнюючи різні трактування якості життя, можна виокремити три основні підходи: 1) визначення, які базуються на суб'єктивній самооцінці – рівні задоволеності своїм життям; 2) визначення, що базуються на зовнішній оцінці, яка здійснюється на основі об'єктивних, переважно кількісних показників; 3) комплексні визначення. Вважаємо, що якість життя – це комплексна, інтегральна характеристика, що визначає та оцінює всі сфери життєдіяльності людини (зокрема, економічну, соціальну, екологічну).

Оцінка якості життя є важливим інструментом соціально-економічної політики будь-якої держави, оскільки дозволяє проаналізувати поточний рівень соціально-економічного розвитку країни, визначити місце країни у загальносвітовому прогресі та встановити орієнтири соціально-економічної політики на перспективу [1, с. 12].

Проте, оскільки не існує загальноприйнятого теоретичного визначення «якості життя», то й не існує загальноприйнятої методики оцінювання якості життя. Залишаються дискусійними і невирішеними проблеми методологічного характеру щодо визначення основних компонентів якості життя, розрахунку окремих індикаторів та побудови єдиного інтегрального показника якості життя населення.

Ухвалення Україною курсу на євроінтеграцію зумовлює необхідність вивчення якості життя населення через призму міжнародних стандартів. До найбільш відомих підходів до оцінювання якості життя належить Загальнометодологічна концепція стандартів і якості життя (Standard of Living and Quality of Life), Методологія Economist Intelligence Unit (підрозділу The Economist Group), Методологія ЄС (European Statistical System Committee), Індекс якості життя International Living (Ірландія), Європейський моніторинг якості життя (European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions), Методологія Better Life Initiative (ОЕСР).

Концептуальні підходи до вимірювання якості життя в Україні розроблені науковими співробітниками Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України [1, с. 23-35]. Проте, на нашу думку, дана методика є складною для практичного використання, оскільки існують проблеми з відсутністю, недостовірністю або складністю отримання інформації для розрахунку окремих індикаторів.

Список літератури

1. Вимірювання якості життя в Україні: аналітична доповідь / [Лібанова Е. М., Гладун О. М., Лісогор Л. С. та ін.]. – К.: Інститут демографії та соц. досліджень імені М. В. Птухи НАН України, Програма розвитку ООН, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, 2013. – 50 с.

УДК 005.21:631.11

ГРИНЧУК Ю.С., д-р екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ВІДТВОРЕННЯМ ВИРОБНИЧО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Постійні зміни в зовнішньому середовищі, фінансові коливання, диспропорції у землезабезпеченні, капіталізації, спеціалізації виробництва призвели до різкого падіння рівня ресурсозабезпеченості сільськогосподарських підприємств.

Основна мета управління виробничо-ресурсним потенціалом аграрних підприємств полягає у впровадженні дієвого організаційно-економічного механізму управління ресурсним потенціалом, забезпеченні розширеного відтворення виробництва аграрної продукції, формуванні умов для досягнення стійкого економічного зростання.

Першочерговим етапом у побудові системи ефективного управління виробничо-ресурсним потенціалом є встановлення корпоративної місії та корпоративних цілей. Місія – це філософія, мета, суть існування підприємства, яка відображає його призначення, роль у суспільстві за найсприятливішого збігу обставин.

Важливе значення у формуванні ефективного управління виробничо-ресурсним потенціалом має оцінка зовнішнього та внутрішнього оточення аграрних підприємств.

Фактори середовища життєдіяльності підприємства сприяють можливостям його розвитку або створюють загрози для його діяльності, відображають сильні та слабкі сторони підприємства.

Процес формування виробничо-ресурсного потенціалу підприємства повинен передбачати створення системи ресурсів так, щоб результат їх взаємодії був чинником успіху в досягненні стратегічних, тактичних і операційних цілей діяльності аграрного підприємства. Для цього слід застосовувати функції, методи та принципи, що пов'язано, в першу чергу, зі створенням відповідного механізму управління, розробкою планів, формулюванням відповідних правил і процедур, визначенням не лише того, що і коли робити, а й як саме та хто виконуватиме намічене. Невід'ємною складовою ефективного управління виробничо-ресурсним потенціалом є проведення моніторингу функціонування процесу управління, що, в свою чергу, дасть можливість контролювати управління і вносити необхідні зміни, доповнення та вдосконалення.

Забезпечення внутрішньої рухливості та гнучкості структури виробництва, операційних та бізнесових процесів аграрних підприємств є основою ефективного управління виробничо-ресурсним потенціалом та досягнення їх загального конкурентоспроможного економічного розвитку.

Запорукою успішного ресурсокористування аграрних підприємств є здійснення організаційно-економічних заходів комплексного характеру, спрямованих на забезпечення ефективного розвитку всіх їх підрозділів та узгодження взаємодії між ними.

При цьому виникає необхідність постійно підтримувати баланс взаємовідносин підприємства із зовнішнім середовищем для забезпечення його довгострокового існування.

Ресурсний потенціал сільськогосподарських підприємств слід розглядати як сукупність взаємопов'язаних ресурсів, які можуть використовуватися як у виробничому процесі так і у фінансовій, соціальній сферах діяльності господарства.

Забезпечення сталого розвитку аграрних підприємств залежить від вибору ефективної стратегії використання і формування їх виробничо-ресурсного потенціалу.

УДК 338.43(1-22):332.3

УТЕЧЕНКО Д.М., аспірант

Науковий керівник – **САТИР Л.М.**, д-р екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ФОРМУВАННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ЯК УМОВА РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Основою сталого розвитку аграрної сфери є земля, що відіграє не останню роль в процесі соціоекономічного життя держави. Розвиток даної сфери, і суспільства в цілому (не залежно від соціально-економічних орієнтирів), стає екологічно спрямованим і потребує збереження та відтворення природних ресурсів, а також раціонального землекористування.

Визначальною складовою земельної проблематики є рух, оборот сільськогосподарськими угіддями, який набуватиме характеру ринкових відносин, тобто поставити